

Parshat B'Shalach The Exodus Swan Song

Simon Wolf

One of the most difficult aspects of analyzing the song Az Yashir is determining whether there are any stanzas to the song. Is there any meter to the song? Are there subdivisions to the song or is it one long song? It would be a good idea to take a moment now to look at the song and see if one can discern any pattern within the song. Most people, at first glance, conclude that Az Yashir is a single continuous song. The reason for this mistaken conclusion is because while there are subsections to Az Yashir, people are deceived by the fact that the song does not comply with our conception of stanzas. The reader is expecting to find a recurring metrical pattern, but the subdivisions of Az Yashir are somewhat obscured by the fact that they are not distributed evenly.

In this week's shiur, we are going to investigate the breakdown of Az Yashir into sections and then attempt to determine the meaning and message conveyed by this subdivision. In order to facilitate a better understanding of the structure of Az Yashir, we will forgo the proper etiquette, style and presentation of slowly building tension towards a climactic conclusion. Instead, we will disclose upfront the stanzas and overall theme of Shirat Hayam and then utilize the subsequent paragraphs to discuss the motif of each subsection of the Song and how it fits into the overall theme of Az Yashir.

Before one can do this, one needs to take a step back and understand the phenomenon of songs in Tanach. While there are many explanations for the occurrences of songs in Tanach, our thesis is that the songs in Tanach are a sign of a conclusion of an era or of a transition of significance. Based on this assumption, we would suggest that Az Yashir should be a summary of and a conclusion to the process and the purpose of the redemption from Egypt. With that in mind, one can return to identifying the stanzas of Az Yashir.

The key to deciphering the breakdown of Az Yashir is to identify the pesukim in which both the name of God (יקוק) appears and there is duplicative language (repeated phrase). There are four instances of this in Shirat Hayam:

Verse 3 – יקוק איש מלחמה יקוק שמו

Verse 6 – ימינה יקוק נאדר בכת ימינה יקוק תרעץ אויב

Verse 11 – מי כמכה באלם יקוק מי כמכה נאדר בקדש נורא תהלת עשה פלא

Verse 16 – עד יעבר עמך יקוק עד יעבר עם זו קנית

The truth is that Chazal were well aware of this pattern and they actually created a fifth instance of this type of division when in the morning prayers they added to the recitation of Az Yashir another duplication in verse 18 – יקוק ימלה לעלם יקוק ועד יקוק ימלה לעלם ועד. As noted above, the “stanzas” are not evenly distributed and each frame is increasingly longer than its predecessor.

Over the last number of Parshiyot, God has declared numerous different goals that He hopes to accomplish through the redemption. As was already suggested, Shirat Hayam, as a “culmination” song, should be and is a highlight summary of the purpose and process of the redemption from Egypt. In fact, Az Yashir encapsulates God's stated goals by chronicling them thematically in reverse order. As will be developed in the upcoming paragraphs, each “stanza” echoes a message that God wanted to convey through the miraculous exodus from Egypt. For ease of understanding, please see in conjunction the attached source sheet which lays out visually the parallels that are about to be discussed.

The opening stanza of Az Yashir (15,1-3) describes God as a warrior taking up battle against Paraoh and the Egyptians on behalf of Bnei Yisrael.¹ It is capped off the with the refrain (15,3), “**God (יקוק) is a man of war**, God (יקוק) is his name (יקוק איש מלחמה יקוק שמו).” This description is similar to God's response to Bnei Yisrael crying in fear when they are trapped between the Egyptians and the sea. Moshe placates the nation before they move forward into the sea by telling them (14,13-14) not to be fearful because the climactic stage of God's battle against Paraoh and the Mitzrim, establishing Him as the uncontested master of Bnei Yisrael (and the world), is about to unfold in front of their eyes in a miraculous manner.² Moshe then conveys God's final charge to the people, “stand still and see the salvation of God...for as you have seen Mitzrayim today, you will not see them again...**God (יקוק) will wage**

¹ אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליקוק ויאמרו: לאמר: אשירה ליקוק כי גאה גאה סוס ורכבו רמה בים: עזי וזמרת יה יהי לי לישועה זה אלי ואנוהו אלהי אבי וארממנהו: יקוק איש מלחמה יקוק שמו (שמות טו, א-ג)

² ויאמר משה אל העם אל תיראו התיצבו וראו את ישועת יקוק אשר יעשה לכם היום כי אשר ראיתם את מצרים היום לא תספו לראתם עוד עד עולם: יקוק ילחם לכם ואנחם ותחרישון: (שמות יד, יג-יד)

battle on your behalf while you stand by silently (יקוֹק יִלְחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִישׁוּן). In both instances, the message is clear; God will wage battle on behalf of His people.

The next stanza (15,4-6) focuses on God's destruction of the Egyptian army in the sea and concludes with a focus on God's capability to crush the enemy.³ The image of this tremendous might is projected through God's "right **hand**" with the description in the Pasuk (15,6), "Your right **hand** God is glorious in power, God's right **hand** crushes the enemy." This section of the song is reminiscent of the great and mighty hand that not only destroyed the Egyptians in the sea, but also the first born in Mitzrayim. Makat Bechorot is the culmination of God's "destruction" of the Egyptians. It is the proverbial straw that breaks the camel's back and it is the **Yad Hachazaka** (יד החזקה) that God predicted would finally send Bnei Yisrael out of Mitzrayim.⁴ The association between God's **hand** and Makat Bechorot is reinforced by the two sequential Parshiyot (Shmot 13,1-16) found in the Torah in the immediate aftermath of Makat Bechorot and the exodus from Egypt.⁵ There, God commands Bnei Yisrael with regards to the sanctity of the first born and the Mitzvah of Tefillin. Those Parshiyot are replete with references to hands, both the **hand** of God and the **hand** of Tefillin, in the context of the sanctity of the first born which was precipitated by Makat Bechorot. This connection is strengthened by the description in Tehillim where it says, "that God struck the **Egyptian first born**...took Yisrael out from amongst them...with a **mighty hand** and outstretched arm".⁶ The Psalm also buttresses the parallel between this stanza's describing the churning of the Egyptians in the sea (Shmot 15,4-5)⁷ and Makat Bechorot by continuing, "He churned Parao and his army in the Yam Suf..."⁸

As a preface to the next two stanzas, it is important to understand that God has two

declared purposes for the Makkot in Mitzrayim. One of which is that the Mitzrim (and the rest of the world) will come to acknowledge God (יקוֹק). The second is that Bnei Yisrael should come to recognize and accept God as their master and pass down from generation to generation that which God did for the Jews in Mitzrayim (see [Parshat Vaera](#)).

The third stanza (15,7-11) describes God's greatness in splitting the sea for His nation to pass through and then His returning the sea to its former state upon the Mitzrim.⁹ In this context, the crescendo of this stanza is **the declaration by Bnei Yisrael** of (15,11), "Who is like You God amongst the gods, who is like You, glorious in holiness." This Pasuk is quoted twice a day, in the morning and evening prayers, in the introduction to Shemoneh Esreh. There, Bnei Yisrael pronounce their unwavering faith in God's dominion over the world and in His continuously providing salvation to Bnei Yisrael, from the time of the forefathers until today. This theme of Az Yashir is also noted in Sefer Yehoshua (24,7) where in a brief review of history, Yehoshua mentions Kriyat Yam Suf and then concludes, "...and **your eyes witnessed that which I did in Mitzrayim**."¹⁰ In the beginning of Parshat Bo (10,1-2), God tells Moshe that the purpose of the upcoming plagues are, "...in order that you will tell your children and grandchildren how I toyed with Mitzrayim and all the signs I placed on them, **so that you should know that I am God** (יקוֹק)."¹¹ The common denominator, captured by the theme of this stanza, is that both the latter Makkot and Kriyat Yam Suf precipitate a recognition by Bnei Yisrael of God and that which He does on their behalf.

The fourth stanza (15,12-16) describes the reaction of the other nations to God's display of

³ מרַבַּת פְּרָעָה וְחִילוֹ יָרָה בָּיָם וּמִבְחָר שְׁלִישׁוֹ טַבְעוֹ בַּיָּם סוּף: תְּהַמַּת יְכַסִּימוּ יָרְדוּ בְּמַצּוֹלַת כְּמוֹ אֲבִן: יְמִינְךָ יְקוֹק נְאֻדְרִי בָכֶם יְמִינְךָ יְקוֹק תְּרַעַץ אוֹיֵב: (שְׁמוֹת טו, ד-ו) וְשִׁלַּחְתִּי אֶת יָדִי וְהִכִּיתִי אֶת מִצְרַיִם בְּכָל נִפְלְאוֹתַי אֲשֶׁר אַעֲשֶׂה בְּקִרְבּוֹ וְאַחֲרַי כֵּן יִשְׁלַח אֶתְכֶם: (שְׁמוֹת ג, כ) וְלֹא יִשְׁמַע אֶלְכֶם פְּרַעַה וְנִתְתִּי אֶת יָדִי בְּמִצְרַיִם וְהוֹצֵאתִי אֶת צְבָאתִי אֶת עַמִּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּשִׁפְטִים גְּדוֹלִים: וְיִדְעוּ מִצְרַיִם כִּי אֲנִי יְקוֹק בְּנִתְתִּי אֶת יָדִי עַל מִצְרַיִם וְהוֹצֵאתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם: (שְׁמוֹת ז, ד-ה) כִּי עָתָה שִׁלַּחְתִּי אֶת יָדִי וְאָךְ אוֹתְךָ וְאַתְּ עִמָּךְ בְּדַבָּר וְאַתְּ מִן הָאָרֶץ: (שְׁמוֹת טו, ט) ⁴ קִדְשֵׁ לִי כָל-בְּכוֹר... וְהָיָה לָךְ לְאוֹת עַל-יָדְךָ... כִּי בֵּית חֲזֵקָה הוֹצֵאתִי יְקוֹק מִמִּצְרַיִם... וְהִעֲבַרְתָּ כָל-פֶּטֶר רִחֵם לִיקוֹק... בְּחֲזֵק יָד הוֹצֵאתִי יְקוֹק מִמִּצְרַיִם... וְהָיָה לָךְ לְאוֹת עַל-יָדְךָ... כִּי בֵּית חֲזֵקָה הוֹצֵאתִי יְקוֹק מִמִּצְרַיִם... וְהָיָה לָךְ לְאוֹת עַל-יָדְךָ... כִּי בֵּית חֲזֵקָה הוֹצֵאתִי יְקוֹק מִמִּצְרַיִם: (שְׁמוֹת יג, א-ז) ⁵ לְמַכָּה מִצְרַיִם בְּבִכּוֹרֵיהֶם כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ: וְיִצְאָ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ: בֵּית חֲזֵקָה וּבְרֹשַׁע טַבְעוֹ כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ: (תְּהִלִּים קלו, י-ב)

⁷ מרַבַּת פְּרָעָה וְחִילוֹ יָרָה בָּיָם וּמִבְחָר שְׁלִישׁוֹ טַבְעוֹ בַּיָּם סוּף: תְּהַמַּת יְכַסִּימוּ יָרְדוּ בְּמַצּוֹלַת כְּמוֹ אֲבִן: (שְׁמוֹת טו, ד-ה) ⁸ לְגֹר יִסְוֹף לְגִזְרִים כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ: וְהַעֲבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכּוֹ כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ: וְנִעַר פְּרַעַה וְחִילוֹ בַּיָּם-סוּף כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ: (תְּהִלִּים קלו, יג-טו) ⁹ וּבְרַב גְּאוֹנֶךָ תִּהְרַס קִמְיָךְ תִּשְׁלַח חֲרֹקְךָ יִאֲכַלְמוּ כֶּקֶשׁ: וּבְרוּחַ אֲפִיק נִעְרַמוּ מֵיִם נִצְבוּ כְּמוֹ נֶד נְזִלִים קִפְאוּ תְהַמַּת בְּלֵב: יָם: אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף אֲשִׁיג אֲחַלֵּק שְׁלַל תְּמַלְאֵמוּ נַפְשֵׁי אַרְיֵק חֲרָבִי תוֹרִישְׁמוּ יָדִי: נִשְׁפֹּת בְּרוּחְךָ פָּסְמוּ יָם צָלְלוּ כְּעוֹפֶרֶת בַּמַּיִם אֲדִירִים: מִי כִמְכָה בְּאֵלִים יְקוֹק מִי כִמְכָה נְאֻדְרִי בְּקִדְשׁ נוֹרָא תְהַלֵּת עֲשֶׂה פְּלֹא: (שְׁמוֹת טו, ז-יא) ¹⁰ וְיִצְעֻקוּ אֵל יְקוֹק וְיִשְׂעוּ מֵאֲפֵל בִּינִיכֶם וּבֵין הַמִּצְרַיִם וְיָבֵא עֲלֵיוֹ אֶת הַיָּם וְיִכְסֶה וְתוֹרְאֵינָה עֵינֵיכֶם אֶת אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי בְּמִצְרַיִם וְתִשְׁבְּוּ בַּמִּדְבָּר: מֵיָמִים רַבִּים: (יְהוֹשֻׁעַ כד, ז) ¹¹ וַיֹּאמֶר יְקוֹק אֵל מֹשֶׁה בֹא אֵל פְּרַעַה כִּי אֲנִי הַכְּבֹדְתִי אֶת לְבוֹ וְאֶת לֵב עַבְדִּי לְמַעַן שְׁתִּי אֶתְתִּי אֶלֶּה בְּקִרְבּוֹ: וְלִמְעַן תִּסְפָּר בְּאָזְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הִתְעַלְלִיתִי בְּמִצְרַיִם וְאֶת אֶתְתִּי אֲשֶׁר שְׁמַתִּי בָם וַיִּדְעֹתָם כִּי אֲנִי יְקוֹק: (שְׁמוֹת יא, ב-א)

power at Kriyat Yam Suf.¹² They are **gripped by paralyzing fear** that allows God's nation to pass through the waters of the sea and into to Eretz Yisrael (and maybe even through history). The miracle of Kriyat Yam Suf leaves it **indisputable as to who is the true God** and as to who are His chosen people. This indelible impression is reiterated by Rachav when she confesses to the two Jewish spies as to why she is aiding and abetting them to hide from the authorities. She tells them, "...I know God (יקוק) has given you The Land...because we heard how God (יקוק) dried up the waters of Yam Suf before you upon your exodus from Mitzrayim...and when we heard this **our hearts melted...because God (יקוק) your Lord is the Lord of the heavens above and the earth below.**"¹³ This impression is also God's stated goal for the Makkot. Multiple times, God tells Moshe that Paraoh will not accede to his request to release Bnei Yisrael so that, "Mitzrayim **will know that I am God (יקוק),**"¹⁴ "So that you should **know** that there is no one like Me in the land"¹⁵ and "For this I am keeping you (Paraoh) around...in order that **my name will be proclaimed throughout the land.**"¹⁶ This section captures the global impact that the Makkot in Mitzrayim and Kriyat Yam Suf had on those outside of Bnei Yisrael.

The final two pesukim of the Shirat Hayam (17-18) speak about a future where Bnei Yisrael establish themselves in the land of their inheritance and the dwelling place of God, and a time **when God's (יקוק) dominion is manifest forever.**¹⁷ This "fifth" stanza harkens back to the original revelation of God to Moshe. When God appears to Moshe by the burning bush, He tells him the reason for saving the Jews from the Egyptian enslavement is to bring them to the great land of flowing milk and honey, to the place

of the nations of Canaan.¹⁸ In addition, God tells Moshe to relay to Bnei Yisrael that the God (יקוק) of your forefathers has sent me to you and "**this is my name forever**, and this is my memorial to all generations"¹⁹ which is very similar to the closing refrain of the song, "**God (יקוק) should reign for ever and ever**" (יקוק ימלך לעלם ועד).

While by no means necessary, it is interesting to note that the narrative after the Shirat Hayam (15,20-21) which describes the women's song with instruments (which are not mentioned by the men's song) led by **Miriam** seems to continue the parallel established.²⁰ As Rashi quoting Chazal notes, the **women** of the generation were certain that God would perform miracles and they therefore took musical instruments with them upon their exodus from Egypt.²¹ This is eerily similar to the opening stories of the Book of Shmot where the Jewish midwives Shifra and Puah,²² whom Chazal identify as Yocheved and **Miriam**, and the daughter of Paraoh all defy Paraoh's genocidal decree to facilitate the redemption.²³ This is reinforced by the Gemara in Sotah which attributes the redemption of the Jews from Egypt to the merit of the **righteous women** of that generation.²⁴

The stanzas of Az Yashir thematically form a chiasitic structure that brings closure to the Exodus from Egypt. It does so by summarizing the successful accomplishment of God's stated goals, almost like a checklist, from the beginning of Sefer Shmot through Kriyat Yam Suf. Emerging from the Yam Suf, Bnei Yisrael begin a new era of nationhood and in this next stage, God sets His sights on bringing Bnei Yisrael to realize the future predicted by the final stanza of Shirat HaYam.

Shabbat Shalom

¹² נטית מינק תבלעמו ארץ: נחית בחסדך עם זו גאלת נהלת בעזך אל נה קדשך: שמעו עמים ירגזון חיל אחז ישיבי פלשת: אז נבהלו אלופי אדום אילי מואב יאחזמו רעד נמגו כל ישיבי כנען: תפל עליהם אימתה ופחד בגדל זרועך ידמו כאבן עד יעבר עמר יקוק עד יעבר עם זו קנית: (שמות טו, יב-טז)
¹³ ותאמר אל האנשים ידעתי כי נתן יקוק לכם את הארץ וכי נפלה אימתכם עלינו וכי נמגו כל ישיבי הארץ מפניכם: כי שמענו את אשר הוביש יקוק את מי ים סוף מפניכם בצאתכם ממצרים ואשר עשיתם לשיני מלכי האמרי אשר בעבר הירדן לסיחן ולעוג אשר החרמתם אותם: ונשמעו וימס לבבנו ולא קמה עוד רוח באיש מפניכם כי יקוק אלקיכם הוא אלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת: (יהושע ב, טו-יא)
¹⁴ וידעו מצרים כי אני יקוק בנטתי את ידי על מצרים והוצאתי את בני ישראל מתוכם: (שמות ז, ה)
¹⁵ כי בפעם הזאת אני שלח את כל מגפתי אל לבך ובעבדך ובעמך בעבור תדע כי אין כמני בכל הארץ: (שמות טו, יד)
¹⁶ ואולם בעבור זאת העמדתך בעבור הראתך את כחי ולמען ספר שמי בכל הארץ: (שמות טו, טז)
¹⁷ תבאמו ותשמעו בהר נחלתך מכן לשבתך פעלת יקוק מקדש אדני פוננו ידיר: יקוק ימלך לעלם ועד: (שמות טו, יז-יח)
¹⁸ וארד להצילו מיד מצרים ולהעלתו מן הארץ והוא אל ארץ טובה ורחבה אל ארץ זבת חלב ודבש אל מקום הנעני והחתי והאמרי והפריזי והחיו והיבוי (שמות ג, ח)

ואמר אעלה אתכם מעני מצרים אל ארץ הנעני והחתי והאמרי והפריזי והחיו והיבוי אל ארץ זבת חלב ודבש: (שמות ג, יז)
¹⁹ ויאמר עוד אלקים אל משה כה תאמר אל בני ישראל יקוק אלקי אבותיכם אלהי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב שלחני אלקים זה שמי לעלם וזה זכרי לדר דר (שמו ג, טו)
²⁰ ותקח מרים הנביאה אחות אהרן את התוף בידה ותצאן כל הנשים אחריה בתפיה ובמחולת: ותען להם מרים שירו ליקוק כי גאה גאה סוס ורכבו רמה בים: (שמות טו, כ-כא)
²¹ בתפיה ובמחולת - מובטחות היו צדקניות שבדור שהקדוש ברוך הוא עושה להם נסים והוציאו תופים ממצרים: (רש"י שמות טו, כ ע"פ מכילתא בשלח - מסכתא שירה פרשה י')
²² ויאמר מלך מצרים למילדת העברית אשר שם האחת שפרה ושם השנית פועה: ויאמר בילדכן את העבריות וראיתן על האבנים אם בן הוא והמתן אותו ואם בת היא והיה: ויתראן המילדת את האלקים ולא עשו כאשר דבר אליהן מלך מצרים ותחיון את הילדים: (שמות א, טו-יז)
²³ דתניא - שפרא - זו יוכבד, ולמה נקרא שמה שפרא? שמשפרת את הולד; ד"א: שפרא - שפרו ורבו ישראל בימיה. פועה - זו מרים, ולמה נקרא שמה פועה? שהיתה פועה (ומוציאה את הולד); ד"א: פועה - שהיתה פועה ברוח הקודש, ואומרת: עתידה אמי שתלד בן שמושיע את ישראל. (סוטה יא:)
²⁴ דרש רב עזירא: בשכר נשים צדקניות שהיו באותו הדור - נגאלו ישראל ממצרים (סוטה יא:)